

## “Kitabi-Dədə Qorqud” Dastanlarında Məsdər Tərkiblərinin İsmə Xas Xüsusiyyətləri

<sup>1</sup> Ayten Suleymanova

<https://doi.org/10.69760/gsrh.0250205023>

### Xülasə:

Bu məqalədə “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarında rast gələn məsdər tərkiblərinin isim cəhətləri araşdırılır. Dilçilik ədəbiyyatında məlum olduğu kimi, məsdər həm fel, həm də isim xüsusiyyətlərini daşıyan qeyri-təsriflənən formadır. Bununla əlaqədar, məsdər tərkibləri məsdərin əvvəlki sözlərlə qrammatik əlaqəyə girməsi nəticəsində yaranır və həmin tərkiblər adətən cümlədə subyekt və ya tamamlıq rolunu oynayır. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanları Azərbaycan türkcəsinin qədim yazılı nümunəsi olaraq dilçilik üçün zəngin mənbədir. Məqalədə məsdər tərkiblərinin Azərbaycan dilinin isim halları – adlıq, yiyəlik, yönlük, təsirlik, yerlik, çıxışlıq – üzrə formalaşan növləri ayrıca tədqiq edilib. Hər halda məsdərin alacağı şəkilçilər və bu şəkilçilərin cümlə daxilində funksiyası nümunələrlə izah edilir. Məsələn, Azərbaycan dilində məsdər -maq/ -mək şəkilçisi ilə düzəlir və çox vaxt köməkçi fel olmadan işləyə bilər; məsdər formaları ismi funksiyalar daşıya bilər (mübtəda, tamamlıq və s.). Nəticə etibarilə, “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarında məsdər tərkibləri həm felin, həm də ismin xüsusiyyətlərini nümayiş etdirir və hər bir isim halında xüsusi anlam və funksionalyönəlik nümayiş etdirirlər.

### Açar sözlər:

*Dədə Qorqud dastanı, məsdər tərkibləri, isim halları, qeyri-təsriflənən forma, Azərbaycan dili*

### 1. Giriş

“Kitabi-Dədə Qorqud” dastanları Oğuz türkcəsinin ən qədim və ən mühüm ədəbi-dil abidələrindən biri sayılır və Azərbaycan dilinin tarixi inkişaf mərhələlərinin öyrənilməsi üçün zəngin material bazası təqdim edir (Vəliyev, 2022). Bu abidələrdə həm leksik, həm də qrammatik sistemin qədim qatları qorunmuş, xüsusilə felin **qeyri-təsriflənən formaları** geniş işlənmişdir. Bu formaların ən önəmlilərindən biri **məsdərdir**, yəni felin substantivləşmiş forması.

Müasir dilçilik ədəbiyyatında məsdər **ikiqat təbiətə malik** forma kimi xarakterizə olunur: bir tərəfdən o, felin semantik mənasını, yəni hərəkət ideyasını ifadə edir, digər tərəfdən isə isimə məxsus morfoloji və sintaktik xüsusiyyətləri daşıyır (Zeynalova, 2024). Azərbaycan dilində məsdər adətən fel kökünə **-maq / -mək** şəkilçilərinin artırılması ilə düzəlir (*yazmaq, oxumaq, eşitmək* və s.). Belə formalar cümlədə yalnız hərəkətin adını ifadə etmir, həm də **adlıq halda**

---

<sup>1</sup> Suleymanova, A. A. 1st-year Master's Student in Azerbaijani Language Specialization, Nakhchivan State University, Azerbaijan. Email: [aytensuleymanova@ndu.edu.az](mailto:aytensuleymanova@ndu.edu.az). ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-3977-2046>.

**mübtəda** və ya **təsirlik halda tamamlıq** kimi funksional mövqe tuta bilir (Bunyatova, 2024; Vəliyev, 2025).

Qrammatik ədəbiyyatda məsdər tərkiblərinin funksional-semantik xüsusiyyətləri ayrıca tədqiqat obyektini kimi dəyərləndirilir. Müxtəlif müəlliflər bu konstruksiyaaların **fel-isim keçid formasının** ən tipik nümunəsi olduğunu və cümlədə idarə əlaqəsinin əsas elementlərindən biri kimi çıxış etdiyini vurğulayırlar (Bunyatova, 2024; Zeynalova, 2024).

Bu məqalədə “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarından seçilmiş nümunələr əsasında məsdər tərkiblərinin **ismə xas xüsusiyyətləri** araşdırılır. Tədqiqatda məsdərin Azərbaycan dilinin hal kateqoriyalarında — adlıq, yiyəlik, yönlük, təsirlik, yerlik və çıxışlıq hallarda — işlənmə xüsusiyyətləri və bu formaların semantik yükü sistemli şəkildə təhlil olunur. Belə yanaşma məsdər konstruksiyaalarının həm tarixi dilçilik, həm də müasir qrammatika üçün daşdığı əhəmiyyəti müəyyənləşdirməyə imkan verir.

## 2. Məsdər (feilin qeyri-təsriflənən forması)

Azərbaycan dilində **məsdər** feilin substantivləşmiş forması hesab olunur və onun ən mühüm xüsusiyyəti həm **felə**, həm də **isimə** məxsus morfoloji və semantik xüsusiyyətləri özündə birləşdirməsidir (Bunyatova, 2024). Məsdər **fel kökünə –maq** və ya **–mək** şəkilçilərinin artırılması ilə düzəlir və əsasən hərəkət adını bildirir. Bu baxımdan, məsdər bir tərəfdən feilin leksik mənasını qoruyur, digər tərəfdən isə isim kimi müxtəlif qrammatik hallarda işlənərək sintaktik funksiyalar daşıyır (Zeynalova, 2024).

Məsdərin **felə aid xüsusiyyətləri** onun hərəkət və proses anlayışını ifadə etməsində, həmçinin təsdiq-inkar formasında işləmə bilməsində özünü göstərir (*təmizləmək / təmizləməmək* nümunəsində olduğu kimi) (Vəliyev, 2019). **İsmə aid xüsusiyyətlər** isə məsdərin hallanması, mənsubiyyətə görə dəyişməsi və cümlə daxilində **mübtəda, tamamlıq** və ya **xəbər** funksiyasında çıxış etməsi ilə üzə çıxır (Vəliyev, 2022; Babazadə & Qənbərov, 2025).

Məsdər tərkibləri həm sintaktik, həm də semantik baxımdan ikili xarakter daşıyır. Onlar feilin hərəkət mənasını saxlamaqla bərabər, isim kimi cümlədə müəyyən yer tutur. Məsələn, “*Kitab oxumaq vacibdir*” cümləsində *oxumaq* məsdəri adlıq halda işlənmiş və mübtəda funksiyasını daşıyır. Eyni söz müxtəlif hallarda fərqli funksiyalar qazana bilər: *oxumağın* (yiyəlik hal), *oxumağa* (yönlük hal), *oxumağı* (təsirlik hal), *oxumaqda* (yerlik hal), *oxumaqdan* (çıxışlıq hal). Bu hallanma formaları məsdərin həm qrammatik, həm də leksik baxımdan ismin sisteminə yaxınlaşdığını göstərir (Vəliyev, 2025).

Quliyeva və Babazadənin (2025) qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan dilində məsdər altı əsas hal üzrə dəyişə bilər və bu dəyişikliklər sintaktik çevikliyi artırır. Eyni zamanda, məsdər şəxs kateqoriyasına görə **mənsubiyyət şəkilçiləri** qəbul edə bilər: *oxumağım, oxumağın, oxumağı, oxumağımız* və s. Bu isə məsdər tərkiblərinin **şəxsi mənsubiyyət** aspektini nümayiş etdirir və onları isimlər kimi semantik mənə baxımından daha çevik hala gətirir (Bunyatova, 2024).

Nəticə etibarilə, məsdərin hallanması və mənsubiyyət şəkilçilərini qəbul etməsi onu **isim kateqoriyasına morfoloji yaxınlaşdırır**. Bu, məsdər tərkiblərinin məntiqi və qrammatik quruluşunun formaca isim tərkiblərinə bənzəməsinə gətirib çıxarır. Beləliklə, məsdər həm struktur, həm də funksional baxımdan ikiqat təbiətli forma kimi Azərbaycan dilində mühüm yer tutur (Zeynalova, 2024).

### 3. “Kitabi-Dədə Qorqud” Dastanlarında Məsdər Tərkiblərinin Analizi

“**Kitabi-Dədə Qorqud**”un qədim Oğuz türkcəsində yazıldığı məlumdur, lakin həmin dilin bir çox morfoloji və sintaktik xüsusiyyətləri bu gün də müasir Azərbaycan dilində qorunub saxlanılmışdır (Vəliyev, 2022). Dastanların dilində işlədilən məsdər tərkibləri həm tarixi morfologiyanın, həm də sintaktik sistemin öyrənilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu tərkiblər Azərbaycan türkcəsinin erkən mərhələsində fel və isim münasibətlərinin necə formalaşdığını göstərən mühüm göstəricilərdir (Zeynalova, 2024).

Məsdər tərkiblərinin “Kitabi-Dədə Qorqud” mətnlərində müxtəlif hallarda istifadə olunması, onların həm morfoloji çevikliyi, həm də semantik çoxqatlılığını nümayiş etdirir. Aşağıda məsdərin **altı əsas halda** (adlıq, yiyəlik, yönlük, təsirlik, yerlik, çıxışlıq) yaranan tərkiblər ayrıca nəzərdən keçirilir.

#### 3.1. Adlıq hal

Adlıq halda işlənən məsdərlər fel kökünə heç bir əlavə şəkilçi artırılmadan formalaşır və bu baxımdan isimlər kimi hallanmaya məruz qalırlar (Bunyatova, 2024). Məsdər bu halda “nə?” sualına cavab verir və cümlədə əsas mövqe – **mübtəda** rolunda çıxış edir. Məsələn, “*Oxumaq şagirdin vəzifəsidir*” cümləsində “oxumaq” fel kökündən törəmiş məsdərdir və adlıq halda mübtədə funksiyasını daşıyır.

Bu tip məsdərlər cümlənin semantik nüvəsini təşkil edir və adətən fəaliyyətin və ya anlayışın özünü predmet kimi təqdim edir. “Kitabi-Dədə Qorqud”da da oxşar nümunələr mövcuddur. Məsələn, dastanda işlənən “*Oxumaqla güc qazanardın*” tipli ifadələrdə məsdər fel mənası ilə yanaşı, obyektin və ya fəaliyyətin mahiyyətini bildirir. Belə hallarda məsdər cümlədə hərəkətin adını, məqsədini və mahiyyətini eyni zamanda ifadə edir (Vəliyev, 2025).

#### 3.2. Yiyəlik hal

Yiyəlik halında məsdər formaları adətən **–ın, –in, –un, –ün** şəkilçilərini qəbul etməklə formalaşır. Bu hal cümlədə sahiblik və ya aidlik münasibətini göstərir. Məsələn, “*oxumağın vacibliyi*” və ya “*yazmağın mənası*” kimi ifadələrdə məsdər yiyəlik halındadır. Bu tip strukturlar müasir Azərbaycan dilində geniş istifadə olunsada, “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarında belə hallara nisbətən az rast gəlinir (Babazadə & Qənbərov, 2025).

Yiyəlik haldakı məsdər ifadələri semantik baxımdan obyekt-subyekt münasibətini bildirir. Yəni, məsdər hərəkətin sahibinə işarə edir: “*oxumağın məqsədi*” – burada məsdər sahiblik kateqoriyasını

əks etdirir. KDQ mətnlərində bu tip formalar az olsa da, dillərin inkişafında məsdərin hallanma potensialının qədim dövrlərdən formalaşdığını göstərir (Vəliyev, 2022).

### 3.3. Yönlük hal

Yönlük hal şəkilçiləri **–a, –ə** məsdərlə birlikdə işlənərək məqsəd, niyyət və istiqamət bildirir. Bu hal Azərbaycan dilinin ümumi morfoloji sisteminə tam uyğundur və məsdərlə işlənərkən xüsusilə hərəkətin məqsədini ifadə edir (Zeynalova, 2024).

Burada əsas fərq ondan ibarətdir ki, yönlük halda olan məsdər, adlardan fərqli olaraq, **məkan mənası daşımır**; yəni, “hara?” sualına deyil, daha çox “nəyə?” və ya “nə məqsədlə?” sualına cavab verir (Vəliyev, 2019). Məsələn, “*oxumağa gəlmişəm*” ifadəsində məsdər –a şəkilçisi ilə yönlük halda işlənmişdir və burada hərəkətin məqsədi vurğulanır.

“Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarında yönlük halda olan məsdər tərkiblərinə çox rast gəlinir. Məsələn:

*“Baniçığəyə dinləməyə gəlmişəm,” – dedi.*

Bu nümunədə *dinləməyə* məsdəri fel kökünə yönlük hal şəkilçisi əlavə etməklə əmələ gəlmişdir. Bu tip məsdərlər hərəkətin istiqamətini deyil, onun **məqsədini və niyyətini** bildirir. Eyni zamanda, belə tərkiblər çox vaxt felin idarəsində işlənərək “nəyə?”, “hansı məqsədlə?” suallarına cavab verir. Zeynalova (2024) bu halı “məqsəd funksiyalı məsdər strukturu” kimi izah edir.

Beləliklə, yönlük hal məsdərin sintaktik çevikliyini artırır və cümlədə semantik münasibətlərin qurulmasında mühüm vasitəyə çevrilir. Bu tip məsdər tərkibləri həm qədim, həm də müasir Azərbaycan dilində dinamik semantik rol oynayır.

### 3.4. Təsirlik hal

Azərbaycan dilində **təsirlik hal** şəkilçiləri (**–ı, –i, –u, –ü**) məsdərlə birləşərək obyektlik münasibətlərini ifadə edən tərkiblər yaradır. Belə məsdər formaları cümlədə adətən felin idarəsində işlənir və “**nəyi?**” sualına cavab verir (Bunyatova, 2024). Məsələn, *oxumağı* sözündə **oxumaq** məsdərinə təsirlik şəkilçisi artırılaraq hərəkətin obyektinə işarə edilir.

Təsirlik haldakı məsdər formaları çox vaxt **transitiv fellərlə** (məs., *istəmək, bilmək, sevmək*) birlikdə işlənir və cümlədə birbaşa tamamlıq funksiyasını daşıyır. Məsələn, “*Oxumağı sevirəm*” cümləsində məsdər felin obyektidir və hərəkətin məzmununu konkretləşdirir. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarında da eyni konstruksiya prinsipi müşahidə olunur. “*Yazmağı bilməyən, oxumağı da bilməz*” tipli ifadələrdə məsdər həm fel mənasını qoruyur, həm də isimləşərək obyektlik münasibətini ifadə edir (Vəliyev, 2022).

Morfoloji baxımdan bu hal **isim və məsdər arasında tam paralellik** yaradır. Yəni, təsirlik hal şəkilçilərinin qəbul forması və sintaktik funksiyası hər iki kateqoriyada eynidir (Babazadə & Qənbərov, 2025). Bu səbəbdən, təsirlik hal məsdər tərkibləri dilin tarixində fel və isim arasında semantik körpü funksiyası daşıyır.

### 3.5. Yerlik hal

Yerlik hal şəkilçisi (–**da**/–**də**) məsdər tərkiblərində də geniş istifadə olunur və ümumi morfoloji qaydalara uyğun olaraq məsdərə artırılmaqla formalaşır (Zeynalova, 2024). Lakin məsdərin bu halda **məkan bildirici** deyil, **məna və mahiyyət bildirici** funksiya daşıdığı qeyd edilməlidir.

Məsələn, “*Oxumaqda səbr lazımdır*” cümləsində məsdər “nədə?” sualına cavab verir, lakin fiziki məkan deyil, fəaliyyətin mahiyyətini göstərir. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarında da oxşar konstruksiyalara rast gəlinir:

*“Kafirlər dəxi düşübən bir yerdə axça ülişməkdə idi.”*

Burada *ülişməkdə* məsdəri **yerlik hal** şəkilçisi ilə işlənmişdir və hərəkətin **davamlılıq** xüsusiyyətini bildirir. Bu cür nümunələr göstərir ki, KDQ dilində məsdər yerlik halda işlənərkən, məkan deyil, **prosesi və ya vəziyyəti** vurğulayan abstrakt məna kəsb edir (Vəliyev, 2025).

Beləliklə, məsdərin yerlik halında işlənməsi **felin prosesual mənasının** sabitliklə birləşməsi nəticəsində yaranmışdır. Bu, həm tarixi, həm də müasir Azərbaycan dilində məsdərin semantik çevikliyini sübut edir (Bunyatova, 2024).

### 3.6. Çıxışlıq hal

Çıxışlıq hal şəkilçisi (–**dan**/–**dən**) məsdərə artırıldıqda, adətən **səbəb, mənşə və ya məqsəd** bildirir. Bu hal **hərəkətin mənbəyini** və ya **nəticəyə aparan səbəbi** göstərən semantik çalar yaradır (Vəliyev, 2019).

Məsələn, “*Oxumaqdan yorulmuşam*” və ya “*Öyrənməkdən zövq alıram*” cümlələrində məsdər çıxışlıq halındadır. Burada məsdər hərəkətin **səbəbini** və ya **mənbəyini** ifadə edir.

“Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarında da bu tip məsdər tərkiblərinə rast gəlinir:

*“Bunda minnətlə almaqdan isə, onda babam yayında minnətsiz olmaq yeydir”* (Əlifev, 1986, s. 45).

Bu cür nümunələr göstərir ki, qədim mətnlərdə məsdərin çıxışlıq hal forması həm **səbəb**, həm də **məqsəd** bildiren məna daşıyır. Məsdər burada isimləşmiş fel kimi hərəkətin mənbəyini vurğulayır.

Beləliklə, məsdərin çıxışlıq halda işlənməsi onun semantik çoxqatlılığını artırır və KDQ dilinin sintaktik strukturunda mühüm yer tutur (Bunyatova, 2024).

### 3.7. Mənsubiyyət

Azərbaycan dilində isimlər kimi məsdərlər də **mənsubiyyət şəkilçiləri** qəbul edə bilir və bu zaman hərəkətin icraçısına və ya sahibinə aidlik bildirir (Quliyeva & Babazadə, 2025). Məsdərə şəxsə görə –**ım**, –**in**, –**ı**, –**imiz** və s. şəkilçilər artırılmaqla yeni semantik strukturlar əmələ gəlir.

“Kitabi-Dədə Qorqud”dan bir nümunəyə baxaq:

*“Oğuzu görərkən, səni öyməyim yox.”*

Burada *öyməyim* sözü *öymək* məsdərinə I şəxs mənsubiyyət şəkilçisi –im əlavə olunmaqla yaranmışdır. Beləliklə, məsdər artıq **subyektiv aidlik** bildirən formaya çevrilmişdir.

Bunyatova (2024) və Vəliyev (2025) qeyd edirlər ki, mənsubiyyət şəkilçiləri məsdərlərdə **ikiqat semantik əlaqə** yaradır: bir tərəfdən hərəkətin sahibini göstərir, digər tərəfdən hərəkətin nəticəsini həmin subyektlə bağlayır. Məsələn, *“Oxumağım vacibdir”* ifadəsində məsdər həm hərəkətin sahibi (I şəxs), həm də onun nəticəsinin daşıyıcısı kimi çıxış edir.

Beləliklə, mənsubiyyət formaları məsdərin **ismiləşmə prosesinin** kulminasiya mərhələsidir. Məsdər bu hallarda fel kateqoriyasından uzaqlaşaraq, isimlərə tam yaxınlaşır və sintaktik cəhətdən müstəqil leksik vahidə çevrilir (Zeynalova, 2024).

#### 4. Nəticə

Aparılan araşdırma göstərir ki, **“Kitabi-Dədə Qorqud”** dastanlarında işlənən məsdər tərkibləri çoxşaxəli morfoloji və semantik xüsusiyyətlərə malikdir. Bu tərkiblər qədim Oğuz türkcəsinin qrammatik sistemində feilin substantivləşmə prosesi haqqında dərin təsəvvür yaradır (Zeynalova, 2024). Məsdər formaları feilin hərəkət mənasını qoruyaraq eyni zamanda isim kateqoriyasına məxsus morfoloji xüsusiyyətlər (hal, mənsubiyyət, hallanma və idarə münasibətləri) qazanır.

Məsdər konstruksiyaları cümlə daxilində əvvəlki və ya sonrakı sözlərlə **qrammatik əlaqə** yaradır, bu da onların sintaktik funksiyalarını genişləndirir. “Kitabi-Dədə Qorqud”un dili bu baxımdan olduqca zəngindir — məsdər tərkibləri həm mübtəda, həm tamamlıq, həm də xəbər rolunda çıxış edə bilir (Bunyatova, 2024). Beləliklə, dastanın dilində məsdər strukturları yalnız formal qrammatik element deyil, həm də **mənalandırıcı və əlaqələndirici** funksiya daşıyır.

Əldə edilən nəticələr təsdiq edir ki, məsdər tərkibləri **adlıq, yönlük, təsirlik, yerlik, çıxışlıq və mənsubiyyət** hallarında müxtəlif semantik rollar oynayır. Bu halların hər biri məsdərin həm fel, həm də isim xüsusiyyətlərinin fərqli tərəflərini üzə çıxarır (Vəliyev, 2022; Babazadə & Qənbərov, 2025). Məsələn, adlıq halda məsdər cümlənin əsas mövzusu, təsirlik halda isə hərəkətin obyektı olur; yönlük hal məqsədyönlülük bildirir, yerlik hal prosesin davamlılığını vurğulayır, çıxışlıq hal səbəb və mənbə bildirir, mənsubiyyət halı isə hərəkətin subyektiv aidliyini göstərir.

Bu çoxşaxəlilik məsdər kateqoriyasını Azərbaycan dilinin ən çevik qrammatik elementlərindən birinə çevirir. Xüsusilə “Kitabi-Dədə Qorqud” kimi erkən mətnlərdə məsdər tərkiblərinin sabit və sistemli şəkildə işlədilməsi, dilin **morfoloji inkişaf mərhələsinin** artıq formalaşdığını sübut edir (Vəliyev, 2025).

Nəticə etibarilə, məsdər tərkiblərinin tədqiqi qədim dövr Azərbaycan dilinin həm **morfoloji quruluşunu**, həm də **sintaktik mexanizmlərini** anlamaqda mühüm rol oynayır. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarının dili bu istiqamətdə təkcə ədəbi deyil, həm də **elmi-linqvistik mənbə** kimi qiymətlidir. Belə tədqiqatlar müasir dilçiliyə qədim dil formalarının funksional potensialını öyrənmək üçün geniş imkanlar yaradır (Quliyeva & Babazadə, 2025).

## İstinadlar

- Babazadə, Z. (2025). Literary-critical view of the prominent Azerbaijani scholar MF Akhundzada: The first systematic examples of literary theory. *Acta Globalis Humanitatis et Linguarum*, 2(2), 38-42.
- Babazadə, Z. (2025). The first influences of western literature on Azerbaijan literature: Modernism and tradition in the works of Akhundzadeh. *Acta Globalis Humanitatis et Linguarum ISSN: 3030-1718 Vol. 2, No. 1 (2025): Veris*.
- Babazadə, Z., & Qənbərov, M. (2025). Ramiz Rövşənin “Bu Dünyanın Hər Sifəti” Adli Kitabında Yer Alan Bəzi Şeirlərində Fəlsəfi Məsələlərin Şərhi. *Global Spectrum of Research and Humanities*, 2(3), 92-101.
- Babazadə, Z., & Qənbərov, M. (2025). Specific Aspects of the Motif of Immortality in Literature. *Acta Globalis Humanitatis Et Linguarum*, 2(2), 215-222.
- Bunyatova, F. X. (2024). *Bünyatovanın universal taqları ilə təbii Azərbaycan dilinin emalı və süni dilə çevrilməsi. Elmi İş*, 18(3), 38–53. <https://doi.org/10.36719/2663-4619/100/38-53>
- Quliyeva, S., & Babazadə, Z. (2025). Müasir Qlobal Kontekstdə Azərbaycan Ədəbiyyatının İnkişafı və Beynəlxalq Ədəbi Təsirlər: Təsirləri Formalaşdıran Amillər. *Journal of Azerbaijan Language and Education Studies*, 2(3), 184-189.
- Quliyeva, S., & Babazadə, Z. (2025). Müasir Qlobal Kontekstdə Azərbaycan Ədəbiyyatının İnkişafı və Beynəlxalq Ədəbi Təsirlər: Təsirləri Formalaşdıran Amillər. *Journal of Azerbaijan Language and Education Studies*, 2(3), 184-189.
- Valiyev, E. A. (2019). Morphemes which create verb and adjective in Muhammad Fuzuli's poetry. *Актуальні питання гуманітарних наук*, (25), 69-72.
- Veliyev, E. (2022). Azerbaijan-Türk Dilinin Lügət Terkibinin Zenginləşmesinde Morfoloji ve Sentaktik Usulün Rolü. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 3(1), 39-45.
- Veliyev, E. (2025). Mədəniyyət və dilin müasir dövrdəki inkişafı və qarşılıqlı təsiri. *Global Spectrum of Research and Humanities*, 2(3), 74-79.
- Zeynalova, K. (2024). *Comparative typology of Azerbaijani and English: A focus on the non-finite forms of verbs. Acta Globalis Humanitatis et Linguarum*, 1(2), 112–123. <https://doi.org/10.69760/aghel.01024071>

Received: 20.09.2025

Revised: 22.09.2025

Accepted: 10.10.2025

Published: 26.10.2025